

รูปแบบการบริหารจัดการระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพการ
จัดการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนศิริราษฎร์สามัคคี
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครสวรรค์ เขต 1

MANAGEMENT MODEL OF INTERNAL QUALITY ASSURANCE SYSTEM TO
IMPROVE EDUCATIONAL QUALITY ACCORDING TO BASIC EDUCATION
STANDARDS AT SIRIRAT SAMAKKHI SCHOOL UNDER
NAKHON SAWAN PRIMARY EDUCATIONAL
SERVICE AREA 1

วรินทร์ธรา ภัคอุ้มพำพันธ์¹, ธาณี เกสทอง², วรกฤต เถื่อนช้าง³
Warinthara Pukumpapun¹, Thanee Gesthong², Worakrit Thuenchang³

Corresponding Author E-mail: warinthara2524@gmail.com

Received: Jan 20, 2026; Revised: Feb 22, 2026; Accepted: Apr 05, 2026

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยและพัฒนา โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยแบบผสมผสานวิธี มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์องค์ประกอบ สร้าง ทดลองใช้ และประเมินรูปแบบการบริหารจัดการระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน การวิจัยดำเนินการ 4 ขั้นตอน ได้แก่ (1) การศึกษาและวิเคราะห์องค์ประกอบจากเอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง การสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ 7 คน และการเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างผู้บริหารสถานศึกษา ครูวิชาการ และครูผู้รับผิดชอบงานประกันคุณภาพในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครสวรรค์ เขต 1 จำนวน 428 คน วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงพรรณนาและการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ (2) การสร้างรูปแบบโดยการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ 9 คน วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการวิเคราะห์เนื้อหาและสถิติเชิงพรรณนา (3) การทดลองใช้รูปแบบในโรงเรียนศิริราษฎร์สามัคคี กลุ่มผู้ให้ข้อมูล 117 คน วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงพรรณนา การวิเคราะห์เนื้อหา และการทดสอบค่าซี (Z-test) และ (4) การประเมินรูปแบบด้านความถูกต้อง ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ ความเป็นประโยชน์ และความพึงพอใจ โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา

ผลการวิจัยพบว่า องค์ประกอบของการบริหารจัดการระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาประกอบด้วย 7 องค์ประกอบหลัก รวม 82 ตัวแปร ได้แก่ ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ การบริหารทรัพยากร การบริหารเชิงระบบ การจัดการเรียนรู้เชิงรุก การนิเทศและประเมินผล การพัฒนาเครือข่ายความร่วมมือ และการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน องค์ประกอบดังกล่าวถูกสังเคราะห์เป็นรูปแบบที่ประกอบด้วยส่วนนำ ส่วนเนื้อหาและแนวทางการดำเนินงาน และส่วนเงื่อนไขความสำเร็จ ผลการทดลองใช้พบว่าคุณภาพการศึกษาหลังใช้รูปแบบสูงกว่าก่อนใช้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และผลการประเมินรูปแบบโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

คำสำคัญ : รูปแบบการบริหารจัดการ, ระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา, การพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา, โรงเรียนศิริราษฎร์สามัคคี

¹ผู้อำนวยการสถานศึกษา, โรงเรียนศิริราษฎร์สามัคคี

²School director , Sirirat Samakkhi School

^{2,3}อาจารย์มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครสวรรค์, ประเทศไทย

^{2,3}Lecturer, Mahachulalongkornrajavidyalaya University, Nakhonsawan Campus, Thailand

Abstract

This study employed a research and development approach using a mixed-methods research design. The objectives were to analyze the components of the model, develop, implement, and evaluate a management model for the internal quality assurance system to improve educational quality according to the Basic Education Standards. The study was conducted in four phases: (1) component analysis through document and related research review, interviews with 7 experts, and data collection from 428 school administrators, academic teachers, and quality assurance teachers under the Nakhon Sawan Primary Educational Service Area Office 1. Data were analyzed using descriptive statistics and exploratory factor analysis; (2) model development through expert connoisseurship with 9 specialists, analyzed by content analysis and descriptive statistics; (3) model implementation at Siriratsamakkee School with 117 participants, analyzed using descriptive statistics, content analysis, and Z-test; and (4) model evaluation in terms of accuracy, propriety, feasibility, utility, and stakeholder satisfaction using descriptive statistics.

The results revealed that the internal quality assurance management system consisted of seven main components with 82 variables: strategic leadership, resource management, system-based administration, active learning management, supervision and evaluation, collaborative network development, and student quality development. These components were synthesized into a management model comprising three parts: introduction, operational guidelines, and success conditions. The implementation results showed that educational quality after using the model was significantly higher than before at the .05 level. Overall, the model evaluation indicated the highest level of accuracy, propriety, feasibility, utility, and stakeholder satisfaction.

Keywords : Management Model, Internal Quality Assurance System, Educational Quality Development, Siriratsamakkee School

บทนำ

ที่มาและความสำคัญของปัญหา

การศึกษาที่มีคุณภาพและมาตรฐานเป็นกลไกสำคัญในการพัฒนาประเทศ รัฐจึงมีหน้าที่สร้างโอกาสและความเสมอภาคทางการศึกษาให้แก่ผู้เรียนทุกกลุ่ม โดยพัฒนาสถานศึกษาทุกแห่งให้มีคุณภาพตามมาตรฐานเดียวกัน พร้อมทั้งส่งเสริมการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน และใช้ระบบข้อมูลสารสนเทศที่ถูกต้องทันสมัยเพื่อการบริหารจัดการและการตัดสินใจเชิงนโยบาย รวมถึงการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อขยายโอกาสการเรียนรู้โดยไม่จำกัดเวลาและสถานที่ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. 2562: 3) สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 ที่กำหนดให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาทุกระดับ โดยเน้นการมีส่วนร่วมของผู้บริหาร ครู บุคลากร ผู้เรียน และชุมชน เพื่อมุ่งพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนเก่ง ดี และมีความสุข (สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ. 2552: 2)

อย่างไรก็ตาม ระบบการประกันคุณภาพในอดีตประสบปัญหาหลายประการ ได้แก่ การใช้ตัวชี้วัดที่ไม่สอดคล้องกับบริบทสถานศึกษา การเน้นเอกสารมากกว่าการพัฒนาคุณภาพ ความไม่สอดคล้องระหว่างการประกันคุณภาพภายในและภายนอก ภาระงานครูที่เพิ่มขึ้น และผู้ประเมินขาดความเข้าใจบริบทโรงเรียน (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. 2562: 1 - 2) รวมทั้งปัญหาครูและบุคลากรขาดความรู้ความเข้าใจที่ตรงกัน การมีส่วนร่วมของผู้เกี่ยวข้องยังไม่เป็นรูปธรรม และการนำผลประเมินไปใช้พัฒนายังจำกัด (กิตติ์ดนัย แจ่มแสงทอง. 2564: 3) ด้วยเหตุนี้ กระทรวงศึกษาธิการจึงประกาศใช้กฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561 และกำหนดมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน 3 มาตรฐาน ได้แก่ (1) คุณภาพผู้เรียน (2) กระบวนการบริหารและการจัดการ และ (3) กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เพื่อให้การประกันคุณภาพเป็นไปในทิศทางเดียวกัน ลดความซ้ำซ้อน และมุ่งสู่การพัฒนาอย่างแท้จริง (กระทรวงศึกษาธิการ. 2561; สำนักทดสอบทางการศึกษา. 2561: 83 - 86)

โรงเรียนศิริราชสุราษฎร์ธานี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 1 เป็นโรงเรียนขนาดเล็กที่ดำเนินงานประกันคุณภาพภายในตามกรอบมาตรฐานดังกล่าว และมีผลการประเมินคุณภาพภายนอกอยู่ในระดับดีเยี่ยม อย่างไรก็ตาม จากการวิเคราะห์สภาพแวดล้อม (SWOT) พบข้อจำกัดที่ต้องพัฒนาอย่างเป็นระบบ เช่น ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในวิชาหลักยังอยู่ในระดับต่ำ นักเรียนขาดทักษะการคิดวิเคราะห์และการใช้เทคโนโลยี ครูไม่ครบชั้น ภาระงานสูง การนิเทศภายในยังไม่เป็นระบบ และงบประมาณจำกัด (โรงเรียนศิริราชสุราษฎร์ธานี. 2565) อีกทั้งผลการประเมินระดับชาติ ได้แก่ O-NET, NT และ RT ยังไม่เป็นที่น่าพอใจ สะท้อนถึงความจำเป็นในการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในให้มีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับบริบทสถานศึกษา

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงเห็นความจำเป็นในการดำเนินการวิจัยเชิงพัฒนาเรื่อง “รูปแบบการบริหารจัดการระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนศิริราชสุราษฎร์ธานี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 1” เพื่อพัฒนารูปแบบที่เหมาะสมกับบริบทโรงเรียนสามารถขับเคลื่อนคุณภาพผู้เรียนอย่างเป็นรูปธรรม และนำผลการประเมินไปใช้ปรับปรุงพัฒนาได้อย่างต่อเนื่องและยั่งยืน

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์

1. เพื่อวิเคราะห์องค์ประกอบของการบริหารจัดการระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 1

2. เพื่อสร้างรูปแบบการบริหารจัดการระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน ของโรงเรียนศิริราชวรสามัคคี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครสวรรค์ เขต 1
3. เพื่อทดลองใช้รูปแบบการบริหารจัดการระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน ของโรงเรียนศิริราชวรสามัคคี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครสวรรค์ เขต 1
4. เพื่อประเมินรูปแบบการบริหารจัดการระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน ของโรงเรียนศิริราชวรสามัคคี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครสวรรค์ เขต 1

การทบทวนวรรณกรรม

การวิจัยรูปแบบการบริหารจัดการระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน ของโรงเรียนศิริราชวรสามัคคี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครสวรรค์ เขต 1 มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนารูปแบบการบริหารที่เหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษา ผู้วิจัยจึงทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับแนวคิดการบริหารสถานศึกษา และการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษา ดังรายละเอียดต่อไปนี้

แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษาเป็นพื้นฐานสำคัญของการพัฒนาคุณภาพการศึกษา เนื่องจากการบริหารเป็นกระบวนการที่เกี่ยวข้องกับการวางแผน การจัดองค์กร การสั่งการ การควบคุม และการประสานงานเพื่อให้การดำเนินงานบรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ สัมมา รณินธ์ (2560: 95) กล่าวว่า การบริหารสถานศึกษาเป็นกระบวนการดำเนินกิจกรรมของผู้บริหารและผู้เกี่ยวข้องที่ร่วมกันวางแผน สั่งการ และควบคุมการดำเนินงาน เพื่อให้ผู้เรียนมีคุณภาพ มีความรู้ความสามารถ และมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามเป้าหมายของการศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับกระทรวงศึกษาธิการ (2562: 32-43) ที่กล่าวว่า การบริหารสถานศึกษาเป็นกระบวนการจัดระบบการบริหารองค์กร เพื่อสนับสนุนและอำนวยความสะดวกให้การดำเนินงานด้านการศึกษาบรรลุผลตามมาตรฐานและเป้าหมายที่กำหนดไว้ โดยผู้บริหารมีบทบาทสำคัญในการกำหนดทิศทาง นโยบาย และการส่งเสริมสนับสนุนการดำเนินงานของบุคลากร นอกจากนี้ จิตติมา อัครดิพิพงศ์ (2561: 14-78) ยังกล่าวว่า การบริหารสถานศึกษาเป็นกระบวนการดำเนินงานที่ช่วยให้บุคลากรเกิดความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ มีความร่วมมือในการปฏิบัติงาน และมีความรับผิดชอบร่วมกันเพื่อให้การดำเนินงานบรรลุวัตถุประสงค์ของสถานศึกษา โดยครอบคลุมการบริหารงานวิชาการ การบริหารงบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารงานทั่วไป จากแนวคิดดังกล่าวสะท้อนให้เห็นว่า การบริหารสถานศึกษาที่มีประสิทธิภาพต้องอาศัยกระบวนการบริหารที่เป็นระบบ การมีส่วนร่วมของบุคลากร และการบริหารจัดการทรัพยากรอย่างเหมาะสม เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและส่งผลต่อคุณภาพของผู้เรียนนอกจากนี้ แนวคิดเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษาเป็นกลไกสำคัญในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างเป็นระบบ กระทรวงศึกษาธิการ (2561: 3) ได้ให้ความหมายของการประกันคุณภาพการศึกษาว่า เป็นกระบวนการประเมินผลและการติดตามตรวจสอบคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา เพื่อให้เกิดการพัฒนาและสร้างความเชื่อมั่นแก่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องว่าสถานศึกษาสามารถจัดการศึกษาได้ตามมาตรฐานที่กำหนด พิมพณาราสาวนิตย์ (2562: 36) กล่าวว่า การประกันคุณภาพการศึกษาเป็นกระบวนการบริหารจัดการที่ดำเนินงานตามภารกิจปกติของสถานศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง และสร้างความมั่นใจแก่ผู้รับบริการทางการศึกษา ขณะที่ ฐิติพร จันทร์ลอย (2563: 8) ได้กล่าวว่า การประกันคุณภาพการศึกษาเป็นกระบวนการดำเนินงานอย่างเป็นระบบ มีการควบคุม ประเมิน และตรวจสอบคุณภาพ เพื่อให้มั่นใจว่าการจัดการศึกษาจะทำให้ผู้เรียนมีคุณภาพตามมาตรฐานที่กำหนด และสอดคล้องกับแนวคิดของกิตติ์ดนัย แจ่มแสงทอง (2564: 23) ที่

กล่าวว่า การประกันคุณภาพการศึกษาเป็นกระบวนการที่มุ่งให้ผู้เรียนมีคุณสมบัติตรงตามเป้าหมายและความต้องการของสังคม แนวคิดเหล่านี้แสดงให้เห็นว่า การประกันคุณภาพการศึกษาเป็นกระบวนการบริหารจัดการที่มีความสำคัญต่อการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนและคุณภาพการศึกษาโดยรวม

ในการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษามีมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นกรอบสำคัญในการกำหนดคุณภาพของสถานศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ (2561: 2) ได้กำหนดมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานไว้ 3 มาตรฐาน ได้แก่ มาตรฐานที่ 1 คุณภาพของผู้เรียน ซึ่งมุ่งเน้นผลลัพธ์การเรียนรู้ทั้งด้านความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ มาตรฐานที่ 2 กระบวนการบริหารและการจัดการ ซึ่งเน้นบทบาทของผู้บริหารในการกำหนดนโยบาย วางแผน และบริหารจัดการสถานศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ และมาตรฐานที่ 3 กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ซึ่งมุ่งเน้นการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพและเต็มศักยภาพ โดยสำนักทดสอบทางการศึกษา (2561: 4-10) ได้กล่าวเพิ่มเติมว่า การดำเนินงานตามมาตรฐานดังกล่าวต้องอาศัยการมีส่วนร่วมของบุคลากร การใช้ข้อมูลสารสนเทศในการบริหาร และการติดตามประเมินผลอย่างต่อเนื่อง ซึ่งจะช่วยให้สถานศึกษาสามารถพัฒนาคุณภาพการศึกษาได้อย่างเป็นระบบและยั่งยืน

นอกจากนี้ การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาเป็นกระบวนการสำคัญที่ช่วยให้การดำเนินงานของสถานศึกษามีคุณภาพและเป็นไปตามมาตรฐาน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2553: 70) กล่าวว่า การประกันคุณภาพภายในเป็นกลไกสำคัญในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยเป็นกระบวนการที่บุคลากรทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการวางแผน ดำเนินงาน และติดตามผล เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามเป้าหมาย ฐิติพร จันทรล้อย (2563: 10) กล่าวว่า การประกันคุณภาพภายในเป็นกระบวนการที่บุคลากรร่วมกันควบคุมและตรวจสอบคุณภาพการจัดการศึกษา ขณะที่ กิตติ์ดนัย แจ่มแสงทอง (2564: 26) กล่าวว่า การประกันคุณภาพภายในเป็นกระบวนการพัฒนาคุณภาพอย่างต่อเนื่องที่เป็นส่วนหนึ่งของการบริหารสถานศึกษา โดยเน้นการประเมินเพื่อพัฒนาและมุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ แนวคิดเหล่านี้แสดงให้เห็นว่า การประกันคุณภาพภายในเป็นกระบวนการที่ต้องดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง เป็นระบบ และอาศัยความร่วมมือของบุคลากรทุกฝ่าย เพื่อให้การจัดการศึกษามีคุณภาพตามมาตรฐานที่กำหนด

สรุปได้ว่า การบริหารสถานศึกษาและการประกันคุณภาพการศึกษาเป็นกระบวนการที่มีความสัมพันธ์กัน โดยการบริหารสถานศึกษาที่มีประสิทธิภาพจะช่วยสนับสนุนให้การดำเนินงานประกันคุณภาพเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนและคุณภาพการศึกษาโดยรวม การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในต้องอาศัยกระบวนการบริหารที่เป็นระบบ การมีส่วนร่วมของบุคลากร การใช้ข้อมูลสารสนเทศ และการติดตามประเมินผลอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้การดำเนินงานบรรลุเป้าหมายตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน

จากการทบทวนวรรณกรรมเกี่ยวกับแนวคิดการบริหารสถานศึกษา การประกันคุณภาพการศึกษา มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน และการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา พบว่า แนวคิดการบริหารสถานศึกษาเน้นกระบวนการดำเนินงานอย่างเป็นระบบ ประกอบด้วย การวางแผน การดำเนินงาน การกำกับติดตาม และการประเมินผล โดยอาศัยการมีส่วนร่วมของบุคลากรและการบริหารจัดการทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อให้การจัดการศึกษาบรรลุเป้าหมายและส่งผลต่อคุณภาพของผู้เรียน (สัมมา รณิธย์. 2560; จิตติมา อัครจิตพิงค์. 2561; กระทรวงศึกษาธิการ. 2562) ในขณะเดียวกัน แนวคิดการประกันคุณภาพการศึกษาเน้นกระบวนการควบคุม ตรวจสอบ และพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้สถานศึกษาสามารถจัดการศึกษาได้ตามมาตรฐานและสร้างความเชื่อมั่นแก่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง (กระทรวงศึกษาธิการ. 2561; พิมพินารา เสาวนิตย์. 2562; ฐิติพร จันทรล้อย. 2563; กิตติ์ดนัย แจ่มแสงทอง. 2564) โดยการดำเนินงานประกันคุณภาพต้องยึดมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นกรอบสำคัญ ซึ่งประกอบด้วย คุณภาพของผู้เรียน กระบวนการบริหารและการจัดการ และกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ (กระทรวงศึกษาธิการ. 2561; สำนักทดสอบทางการศึกษา. 2561)

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงได้นำแนวคิดและทฤษฎีดังกล่าวมาใช้เป็นกรอบแนวคิดในการพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โดยมุ่งเน้นการบริหารจัดการที่เป็นระบบ การมีส่วนร่วมของบุคลากร การกำกับติดตามและประเมินผลอย่างต่อเนื่อง และการดำเนินงานตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อให้สถานศึกษาสามารถดำเนินงานประกันคุณภาพภายในได้อย่างมีประสิทธิภาพ และส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาและคุณภาพผู้เรียนอย่างเป็นรูปธรรมและยั่งยืน

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ตัวแปรต้น คือ รูปแบบการบริหารจัดการเพื่อพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ซึ่งพัฒนาขึ้นจากการศึกษาเอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และการวิเคราะห์องค์ประกอบการบริหารจัดการ โดยรูปแบบดังกล่าวประกอบด้วยองค์ประกอบสำคัญ ได้แก่

1. ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา
2. การบริหารจัดการทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ
3. การบริหารสถานศึกษาเชิงระบบและมุ่งผลสัมฤทธิ์
4. การจัดการเรียนรู้เชิงรุก
5. การนิเทศ กำกับ ติดตาม และประเมินผล
6. การสร้างและพัฒนาเครือข่ายความร่วมมือในการ

ตัวแปรตาม คือ ผลการใช้รูปแบบการบริหารจัดการเพื่อพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ซึ่งพิจารณาจาก 2 ด้าน ได้แก่

1. ด้านคุณภาพผลการดำเนินงานตามรูปแบบ ประกอบด้วย
 - 1) ผลการประเมินมาตรฐานการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน
 - 2) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามหลักสูตรสถานศึกษา 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้
 - 3) ผลการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน
 - 4) ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติ (O-NET)
 - 5) ผลการประเมินคุณภาพผู้เรียน (NT)
 - 6) ผลการประเมินความสามารถการอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 (RT)
 - 7) ผลลัพธ์การพัฒนาสถานศึกษาเชิงประจักษ์
 - 8) ผลการเปรียบเทียบการพัฒนาคุณภาพการศึกษาตาม

วิธีดำเนินการวิจัย ประกอบด้วย

วิธีการวิจัยมี 4 ขั้นตอน ดังนี้ (1) การศึกษาองค์ประกอบของการบริหารจัดการระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครสวรรค์ เขต 1 โดยดำเนินการวิจัยเป็น 4 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาองค์ประกอบของการบริหารจัดการระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โดยการวิเคราะห์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อกำหนดองค์ประกอบของรูปแบบ และศึกษาสภาพการดำเนินงานจากกลุ่มตัวอย่าง

ขั้นตอนที่ 2 การสร้างรูปแบบการบริหารจัดการระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โดยการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ (Connoisseurship) เพื่อพัฒนาและตรวจสอบความเหมาะสมของรูปแบบและคู่มือการใช้รูปแบบ

ขั้นตอนที่ 3 การทดลองใช้รูปแบบ โดยนำรูปแบบไปทดลองใช้ในโรงเรียนศิริราชสุราษฎร์ธานี เพื่อศึกษาผลการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ขั้นตอนที่ 4 การประเมินรูปแบบ โดยประเมินความถูกต้อง ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ ความเป็นประโยชน์ และความพึงพอใจของผู้เกี่ยวข้องที่มีต่อรูปแบบ

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ แบ่งตามขั้นตอนการวิจัย ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 7 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) และกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูวิชาการ ครูผู้รับผิดชอบงานประกันคุณภาพระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน และระดับปฐมวัย ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครสวรรค์ เขต 1 จำนวน 428 คน

ขั้นตอนที่ 2 ผู้เชี่ยวชาญในการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 9 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

ขั้นตอนที่ 3 และขั้นตอนที่ 4 กลุ่มผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ครูผู้สอน จำนวน 8 คน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 7 คน และผู้ปกครองนักเรียน จำนวน 102 คน รวมจำนวน 117 คน ซึ่งเป็นผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการดำเนินงานของสถานศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย

ขั้นตอนที่ 1

1. แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง สำหรับสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ
2. แบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ มีความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.95

ขั้นตอนที่ 2 เครื่องมือที่ใช้ในการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 4 ฉบับ ได้แก่

1. เอกสารสรุปผลการวิเคราะห์องค์ประกอบ
2. ร่างรูปแบบการบริหารจัดการระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา
3. คู่มือการใช้รูปแบบ
4. แบบประเมินความเหมาะสมของรูปแบบและคู่มือการใช้รูปแบบ

ขั้นตอนที่ 3 เครื่องมือที่ใช้ในการทดลองใช้รูปแบบ จำนวน 8 รายการ ได้แก่

1. แบบบันทึกผลรายงานการประเมินตนเอง (SAR)
2. แบบบันทึกผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
3. แบบบันทึกผลการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์

4. แบบบันทึกผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติ (O-NET)

5. แบบบันทึกผลการประเมินความสามารถด้านภาษา (NT)

6. แบบบันทึกผลการประเมินความสามารถด้านการอ่าน (RT)

7. แบบบันทึกผลลัพธ์การพัฒนาสถานศึกษาเชิงประจักษ์

8. แบบเปรียบเทียบผลการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ก่อนและหลังการใช้รูปแบบ

ขั้นตอนที่ 4 เครื่องมือที่ใช้ในการประเมินรูปแบบ ได้แก่

1. แบบประเมินความถูกต้อง ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.95 ความเหมาะสม ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.92 ความเป็นไปได้ ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.96 ความเป็นประโยชน์ ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.98

2. แบบประเมินความพึงพอใจของผู้เกี่ยวข้องที่มีต่อรูปแบบ ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.98

วิธีรวบรวมข้อมูล และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์

ผู้วิจัยดำเนินการรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอนการวิจัย โดยสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ เก็บข้อมูลด้วยแบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่าง ดำเนินการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ ทดลองใช้รูปแบบ และประเมินรูปแบบจากผู้เกี่ยวข้อง

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่

1. การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไป ใช้ค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)

2. การวิเคราะห์ระดับความคิดเห็น ใช้ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

3. การวิเคราะห์องค์ประกอบ ใช้การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ (Exploratory Factor Analysis: EFA)

4. การเปรียบเทียบผลก่อนและหลังการใช้รูปแบบ ใช้การทดสอบค่าซี (Z-test)

5. การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ ใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

ผลการวิจัย

ผลการวิจัยพบว่า

1. ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบของการบริหารจัดการระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครสวรรค์ เขต 1 ประกอบด้วย 7 องค์ประกอบ 82 ตัวแปร ได้ 7 องค์ประกอบ คือ องค์ประกอบที่ 1 ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ เพื่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษา องค์ประกอบที่ 2 การบริหารจัดการทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ องค์ประกอบที่ 3 การบริหารสถานศึกษาเชิงระบบและมุ่งผลสัมฤทธิ์ องค์ประกอบที่ 4 การจัดการเรียนรู้เชิงรุก องค์ประกอบที่ 5 การนิเทศ กำกับ ติดตาม และประเมินผล องค์ประกอบที่ 6 การสร้างและพัฒนาเครือข่ายความร่วมมือในการจัดการศึกษา และองค์ประกอบที่ 7 การพัฒนาคุณภาพผู้เรียน

ตารางที่ 1 องค์ประกอบและค่าความแปรปรวนของการบริหารจัดการระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครสวรรค์ เขต 1

องค์ประกอบ (Component)	Initial igenvalues			Rotation Sums of squared loading		
	ค่าความแปรปรวนของตัวแปร (Eigen Value)	ค่าความแปรปรวนร้อยละ (% of valance)	ค่าความแปรปรวนสะสมร้อยละ (Cumulative)	ค่าความแปรปรวนของตัวแปร (Eigen Value)	ค่าความแปรปรวนร้อยละ (% of valance)	ค่าความแปรปรวนสะสมร้อยละ (Cumulative)
1	32.888	32.243	32.243	13.511	13.246	13.246
2	11.369	11.146	43.390	11.039	10.822	24.069
3	6.042	5.923	49.313	10.350	10.148	34.216
4	4.273	4.189	53.502	9.045	8.868	43.084
5	3.579	3.509	57.011	6.207	6.086	49.169
6	3.072	3.012	60.023	4.474	4.386	53.556
7	2.096	2.055	62.077	4.464	4.377	57.933
8	1.632	1.600	63.677	3.432	3.365	61.298
9	1.522	1.493	65.170	1.973	1.935	63.232
10	1.341	1.314	66.484	1.752	1.718	64.950
11	1.241	1.217	67.701	1.684	1.651	66.601
12	1.068	1.048	68.749	1.489	1.460	68.060
13	1.061	1.040	69.789	1.468	1.439	69.500
14	1.044	1.023	70.812	1.339	1.313	70.812

จากตารางที่ 1 พบว่า องค์ประกอบที่มีค่าไอเกน (Eigen Values) มากกว่า 1 มีจำนวน 14 องค์ประกอบ ซึ่งองค์ประกอบที่ 1-14 สามารถอธิบายความแปรปรวนได้ทั้งหมดร้อยละ 70.812 แต่เมื่อพิจารณาตามเกณฑ์การคัดเลือกองค์ประกอบที่มีค่าไอเกนมากกว่า 1 ตัวแปรที่บรรยายแต่ละองค์ประกอบตั้งแต่ 3 ตัวขึ้นไป และมีค่าน้ำหนักปัจจัยตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไป พบว่ามี 7 องค์ประกอบ โดยองค์ประกอบที่ 1 มีค่าไอเกน (Eigen Values) สูงสุดเท่ากับ 13.511 สามารถอธิบายความแปรปรวนทั้งหมดได้ร้อยละ 13.246 องค์ประกอบที่ 2 มีค่าไอเกน (Eigen Values) เท่ากับ 11.039 สามารถอธิบายความแปรปรวนทั้งหมดได้ร้อยละ 10.822 องค์ประกอบที่ 3 มีค่าไอเกน (Eigen Values) เท่ากับ 10.350 สามารถอธิบายความแปรปรวนทั้งหมดได้ร้อยละ 10.148 องค์ประกอบที่ 4 มีค่าไอเกน (Eigen Values) เท่ากับ 9.045 สามารถอธิบายความแปรปรวนทั้งหมดได้ร้อยละ 8.86 องค์ประกอบที่ 5 มีค่าไอเกน (Eigen Values) เท่ากับ 6.207 สามารถอธิบายความแปรปรวนทั้งหมดได้ร้อยละ 6.086 องค์ประกอบที่ 6 มีค่าไอเกน (Eigen Values) เท่ากับ 4.474 สามารถอธิบายความแปรปรวนทั้งหมดได้ร้อยละ 4.386 องค์ประกอบที่ 7 มีค่าไอเกน (Eigen Values) เท่ากับ 4.464 สามารถอธิบายความแปรปรวนทั้งหมดได้ร้อยละ 4.377 ซึ่งองค์ประกอบที่ 1 - 7 สามารถอธิบายความแปรปรวนได้ทั้งหมดร้อยละ 57.933 ซึ่งเป็นไปตามที่ (Habing. 2020)กล่าวว่า องค์ประกอบที่ตีความอธิบายความแปรปรวนของตัวแปรได้น้อยที่สุดร้อยละ 50 จึงจะถือว่าใช้ได้

2. ผลการสร้างรูปแบบการบริหารจัดการระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน ของโรงเรียนศิริราชวรสามัคคี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครสวรรค์ เขต 1 ประกอบด้วย 3 ส่วน คือ ส่วนที่ 1) ส่วนนำ ได้แก่ 1.1) หลักการและแนวคิดการพัฒนารูปแบบ และ 1.2) วัตถุประสงค์ของรูปแบบ ส่วนที่ 2) เนื้อหาและแนวทางการดำเนินงาน ประกอบด้วย 2.1) กระบวนการดำเนินงานเพื่อ

พัฒนาการบริหารจัดการระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนศิริราษฎร์สามัคคี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์ เขต 1 ประกอบด้วย 7 องค์ประกอบ คือ องค์ประกอบที่ 1 ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา องค์ประกอบที่ 2 การบริหารจัดการทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ องค์ประกอบที่ 3 การบริหารสถานศึกษาเชิงระบบและมุ่งผลสัมฤทธิ์ องค์ประกอบที่ 4 การจัดการเรียนรู้เชิงรุก องค์ประกอบที่ 5 การนิเทศ กำกับ ติดตาม และประเมินผล องค์ประกอบที่ 6 การสร้างและพัฒนาเครือข่ายความร่วมมือในการจัดการศึกษา และองค์ประกอบที่ 7 การพัฒนาคุณภาพผู้เรียน 2.2) ผลลัพธ์ของกระบวนการ ได้แก่ 1) ผลการประเมินมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัยและระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามหลักสูตรสถานศึกษา 3) กลุ่มสาระการเรียนรู้ 3) ผลการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน 4) ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติ (O-NET) 5) ผลการประเมินคุณภาพผู้เรียน (NT) ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 6) ผลการประเมินความสามารถการอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 (RT) 7) ผลลัพธ์การพัฒนาสถานศึกษาเชิงประจักษ์ ของผู้บริหาร

สถานศึกษา ครูผู้สอน และผลงานนักเรียน และส่วนที่ 3) เจาะใจความสำเร็จ ผลการยืนยันรูปแบบจากผู้เชี่ยวชาญ พบว่ารูปแบบและคู่มือการใช้รูปแบบมีความเหมาะสม ซึ่งสามารถสรุปได้ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 รูปแบบการบริหารจัดการระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนศิริราษฎร์สามัคคี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครสวรรค์ เขต 1

3. ผลการทดลองใช้รูปแบบการบริหารจัดการระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียน ศิริราษฎร์สามัคคี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

ส่วนที่ 1 คือ ส่วนนำ ประกอบด้วย

1. หลักการและแนวคิดการพัฒนารูปแบบของการบริหารจัดการระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์ เขต 1

1.1 หลักการทั่วไป รูปแบบนี้มุ่งเน้นการบูรณาการองค์ประกอบการบริหารจัดการที่สำคัญทั้ง 7 ด้าน ได้แก่ ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ การจัดการทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ การบริหารเชิงระบบและมุ่งผลสัมฤทธิ์ การจัดการเรียนรู้เชิงรุก การนิเทศกำกับติดตามและประเมินผล การสร้างเครือข่ายความร่วมมือ และการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน เพื่อนำไปใช้ในการยกระดับคุณภาพการศึกษาให้สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน

1.2 หลักการนำใช้ รูปแบบนี้เน้นการพัฒนาครูและบุคลากรให้มีความรู้ความเข้าใจในการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สามารถนำนวัตกรรมไปใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีการสะท้อนผลการปฏิบัติ การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และการมีส่วนร่วมของผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนและยกระดับคุณภาพสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง

2. วัตถุประสงค์ของรูปแบบ

2.1 เพื่อพัฒนาการบริหารจัดการระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน ของโรงเรียนศิริราษฎร์สามัคคี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์ เขต 1 ให้มีประสิทธิภาพ

ส่วนที่ 2 เนื้อหาและแนวทางการดำเนินงาน ประกอบด้วย กระบวนการดำเนินงาน และผลลัพธ์ของกระบวนการ

1.กระบวนการดำเนินงาน

องค์ประกอบที่ 1 ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์เพื่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษา

องค์ประกอบที่ 2 การบริหารจัดการทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ

องค์ประกอบที่ 3 การบริหารสถานศึกษาเชิงระบบและมุ่งผลสัมฤทธิ์

องค์ประกอบที่ 4 การจัดการเรียนรู้เชิงรุก

องค์ประกอบที่ 5 การนิเทศ กำกับ ติดตาม และประเมินผล

องค์ประกอบที่ 6 การสร้างและพัฒนาเครือข่ายความร่วมมือในการจัดการศึกษา

องค์ประกอบที่ 7 การพัฒนาคุณภาพผู้เรียน

2. ผลลัพธ์ของกระบวนการ

1) ผลการประเมินมาตรฐานการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

2) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามหลักสูตรสถานศึกษา 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้

3) ผลการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน

4) ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติ (O-NET)

5) ผลการประเมินคุณภาพผู้เรียน (NT)

6) ผลการประเมินความสามารถการอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 (RT)

ส่วนที่ 3 เจาะใจความสำเร็จ ประกอบด้วย

1. ผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีความรู้ทางวิชาการและวิชาชีพขั้นสูง เป็นผู้นำที่สามารถกำหนดทิศทาง นำพาสถานศึกษาไปสู่การพัฒนาตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน ปรับปรุง พัฒนา วิธีการทำงานให้ทันสมัย และตอบสนองต่อนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2. ผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีกลยุทธ์การบริหารที่ครอบคลุมทุกมิติของการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ทั้งด้านคุณภาพผู้เรียน กระบวนการบริหารจัดการ และกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยกลยุทธ์ต้องสอดคล้องกับการจัดการประกันคุณภาพภายในและบริบทของโรงเรียนอย่างแท้จริง

3. ผู้บริหารสถานศึกษาต้องส่งเสริมการสร้างเครือข่ายความร่วมมือและการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ โดยสร้างเครือข่ายทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา เพื่อใช้ทรัพยากรร่วมกัน และร่วมมือในการพัฒนาระบบประกันคุณภาพการศึกษา

4. ผู้บริหารสถานศึกษาต้องกระตุ้นและส่งเสริมให้ครูและบุคลากรทางการศึกษามีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง เปิดโอกาสให้ครูสะท้อนปัญหาอุปสรรค และร่วมกันหาแนวทางพัฒนาการจัดการเรียนการสอน รวมถึงให้ครูมีบทบาทสำคัญในการประเมินตนเองและพัฒนาคุณภาพผู้เรียนตามมาตรฐานการศึกษา

5. ผู้บริหารสถานศึกษาต้องจัดสรรทรัพยากรให้เพียงพอและมีการติดตามประเมินผลที่มีประสิทธิภาพ ทั้งในด้านงบประมาณ เวลา บุคลากร วัสดุอุปกรณ์ และเทคโนโลยี

นครสวรรค์ เขต 1 พบว่า (1) ผลการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานของสถานศึกษามาตรฐานสถานศึกษาปีการศึกษา 2567 ระดับปฐมวัย ภาพรวมอยู่ในระดับคุณภาพยอดเยี่ยม แยกเป็นรายด้าน ดังนี้ มาตรฐานที่ 1 คุณภาพของเด็ก ระดับคุณภาพ ดีเลิศ มาตรฐานที่ 2 กระบวนการบริหารและการจัดการ ระดับคุณภาพยอดเยี่ยม และมาตรฐานที่ 3 การจัดประสบการณ์ที่เน้นเด็กเป็นสำคัญ ระดับคุณภาพ ยอดเยี่ยม ซึ่งข้อมูลผลประเมินพัฒนาการรายด้านในระดับสถานศึกษาปีการศึกษา 2567 ระดับปฐมวัย ได้แก่ ด้านร่างกาย ด้านอารมณ์ ด้านสังคม ด้านสติปัญญา ดังนี้ 1) ด้านร่างกาย ร้อยละ 89.33 2) ด้านอารมณ์ จิตใจ ร้อยละ 90.67 3) ด้านสังคม ร้อยละ 89.33 และ 4) ด้านสติปัญญาร้อยละ 90.00 ผลการดำเนินการสูงกว่าค่าเป้าหมายที่สถานศึกษากำหนดคือ ร้อยละ 88.00 และมีความพร้อมในการศึกษาระดับชั้นต่อไปและในระดับประถมศึกษา ด้านกระบวนการบริหารและการจัดการ ระดับคุณภาพ ยอดเยี่ยม มีผลการดำเนินการเป็นไปตามค่าเป้าหมายที่สถานศึกษากำหนด และด้านการจัดประสบการณ์ที่เน้นเด็กเป็นสำคัญ อยู่ในระดับคุณภาพ ยอดเยี่ยม ร้อยละ 98.04 ซึ่งผลการดำเนินการสูงกว่าค่าเป้าหมายที่สถานศึกษากำหนด คือร้อยละ 93 ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานภาพรวม อยู่ในระดับคุณภาพยอดเยี่ยม มีดังนี้ (1) มาตรฐานที่ 1 คุณภาพของผู้เรียนเฉลี่ย 93.78 อยู่ในระดับดีเลิศ (สูงกว่าเป้าหมายที่กำหนด) คือ ร้อยละ 86.8 มาตรฐานที่ 2 กระบวนการบริหารและการจัดการ อยู่ในระดับ ยอดเยี่ยม (เป็นไปตามค่าเป้าหมายที่กำหนดคือยอดเยี่ยม) และมาตรฐานที่ 3 กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ สรุปผลการดำเนินการเฉลี่ย 96.62 (สูงกว่าเป้าหมายที่กำหนด) คือ ร้อยละ 90 (2) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามหลักสูตรสถานศึกษา 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ ปีการศึกษา 2566 คิดเป็นร้อยละ 79.71 (ภาษาไทย คิดเป็นร้อยละ 78.68 คณิตศาสตร์ คิดเป็นร้อยละ 78.36 วิทยาศาสตร์ คิดเป็นร้อยละ 78.42 สังคมศึกษาฯ คิดเป็นร้อยละ 79.27 ภาษาอังกฤษ คิดเป็นร้อยละ 82.47 สุขศึกษาฯ คิดเป็นร้อยละ 82.32 ศิลปะ คิดเป็นร้อยละ 79.27 และการงานอาชีพ คิดเป็นร้อยละ 78.88) และปีการศึกษา 2567 คิดเป็นร้อยละ 82.79 (ภาษาไทย คิดเป็นร้อยละ 83.38 คณิตศาสตร์ คิดเป็นร้อยละ 78.78 วิทยาศาสตร์ฯ คิดเป็นร้อยละ 83.62 สังคมศึกษาฯ คิดเป็นร้อยละ 84.88 ภาษาอังกฤษ คิดเป็นร้อยละ 82.79 สุขศึกษาฯ คิดเป็นร้อยละ 87.40 ศิลปะ คิดเป็นร้อยละ 83.33 และการงานอาชีพ คิดเป็นร้อยละ 79.29) เมื่อเทียบผลคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามหลักสูตรสถานศึกษา 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ ปีการศึกษา 2566 กับ ปีการศึกษา 2567 นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามหลักสูตรสถานศึกษา 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้เพิ่มขึ้น +3.08 (3) ผลการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ปีการศึกษา 2566 มีค่าเฉลี่ยร้อยละ 92.19 และปีการศึกษา 2567 มีค่าเฉลี่ยร้อยละ 92.88 ซึ่งมีค่าเฉลี่ยเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.69 (4) ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติ (O-NET) สูงกว่าคะแนนเฉลี่ยระดับประเทศ 2 วิชา ได้แก่ รายวิชา ภาษาไทย คะแนนเฉลี่ย 55.56 (ระดับประเทศ คะแนนเฉลี่ย 54.20) และรายวิชา คณิตศาสตร์ คะแนนเฉลี่ย 31.03 (ระดับประเทศ คะแนนเฉลี่ย 29.21) (5) ผลการประเมินคุณภาพผู้เรียน (NT) ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 สูงกว่าคะแนนเฉลี่ยระดับประเทศ ทั้งด้านคณิตศาสตร์ คะแนนเฉลี่ยร้อยละ 85.70 และด้านภาษาไทย คะแนนเฉลี่ย 82.00 รวมความสามารถทั้ง 2 ด้าน คะแนนเฉลี่ยร้อยละ 83.85 (ระดับประเทศ คะแนนเฉลี่ย 57.81) (6) ผลการประเมินความสามารถการอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 (RT) สูงกว่าคะแนนเฉลี่ยระดับประเทศ ทั้งด้านการอ่านออกเสียง 96.00 และด้านการอ่านรู้เรื่อง 91.80 รวมคะแนนเฉลี่ย 2 ด้าน 93.90 (คะแนนเฉลี่ยระดับประเทศ 78.51) (7) ผลลัพธ์การพัฒนาสถานศึกษาเชิงประจักษ์ ผลที่ปรากฏต่อนักเรียน ครู ผู้บริหารสถานศึกษา และสถานศึกษา ได้รับการยกย่อง/เกียรติบัตร/รางวัล จากการประกวด แข่งขันและเข้าร่วมกิจกรรมทั้งในระดับประเทศ ระดับภูมิภาค ระดับจังหวัด และระดับเขตพื้นที่การศึกษา (8) ผลการพัฒนาคุณภาพการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาหลังการใช้รูปแบบสูงกว่าก่อนใช้แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 2 ผลการเปรียบเทียบการพัฒนาคุณภาพการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษา ก่อนและหลังการใช้รูปแบบการบริหารจัดการระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนศิริราษฎร์สามัคคี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครสวรรค์ เขต 1

ตัวแปรที่ศึกษา	การปฏิบัติ				Z	sig
	ก่อนการใช้รูปแบบ		หลังการใช้รูปแบบ			
	μ	σ	μ	σ		
การพัฒนาคุณภาพการศึกษาระดับพื้นฐาน	3.08	.589	4.60	.492	25.799*	0.000

*แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 4.28 ผลการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยก่อนและหลังการใช้รูปแบบ ผลการเปรียบเทียบการพัฒนาคุณภาพการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษา ก่อนและหลังการใช้รูปแบบการบริหารจัดการระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนศิริราษฎร์สามัคคี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครสวรรค์ เขต 1 พบว่า พบว่า หลังการใช้รูปแบบมีค่าเฉลี่ยสูงกว่าก่อนการใช้รูปแบบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($Z = 25.799, p < .001$)

4. ผลการประเมินรูปแบบการบริหารจัดการระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน ของโรงเรียนศิริราษฎร์สามัคคี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครสวรรค์ เขต 1 พบว่า 1) รูปแบบการบริหารจัดการระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน ของโรงเรียนศิริราษฎร์สามัคคี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครสวรรค์ เขต 1 ในแต่ละองค์ประกอบ มีความถูกต้อง อยู่ในระดับ มากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.65 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.48 ความเหมาะสมอยู่ในระดับ มากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.62 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.43 ความเป็นไปได้ มีอยู่ในระดับ มากที่สุด ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.66 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.44 อยู่ในระดับมากที่สุด ความเป็นประโยชน์อยู่ในระดับ มากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.69 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.39 2) ผลการประเมินความพึงพอใจของผู้เกี่ยวข้องที่มีต่อรูปแบบการบริหารจัดการระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนศิริราษฎร์สามัคคี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครสวรรค์ เขต 1 พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.54 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.56

อภิปรายผล

ผลการวิจัยพบว่า องค์ประกอบของการบริหารจัดการระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา ประกอบด้วย 7 องค์ประกอบ 82 ตัวแปร ได้แก่ ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ การบริหารจัดการทรัพยากร การบริหารสถานศึกษาเชิงระบบและมุ่งผลสัมฤทธิ์ การจัดการเรียนรู้เชิงรุก การนิเทศ กำกับ ติดตาม และประเมินผล การสร้างและพัฒนาเครือข่ายความร่วมมือ และการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการประกันคุณภาพภายในเป็นกระบวนการบริหารจัดการเชิงระบบที่ต้องบูรณาการมิติด้านการบริหาร การจัดการเรียนรู้ และผลลัพธ์ผู้เรียนอย่างสอดคล้องกัน ผลการวิจัยสอดคล้องกับงานวิจัยของ อุดม อรุณราช (2563) ได้ทำการวิจัยเรื่อง องค์ประกอบการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผลการวิจัยพบว่า 1) องค์ประกอบการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ประกอบด้วย 7 องค์ประกอบ 53 ตัวบ่งชี้ คือ 1) ภาวะผู้นำของผู้บริหาร มี 7 ตัวบ่งชี้ 2) ทรัพยากรการบริหาร มี 7 ตัวบ่งชี้ 3) การบริหารจัดการ มี 6 ตัวบ่งชี้ 4) การจัดการเรียนการสอน มี 11 ตัวบ่งชี้ 5) การนิเทศ ติดตาม และประเมินผล มี 6 ตัวบ่งชี้ 6) เครือข่ายความร่วมมือ มี 5 ตัวบ่งชี้ และ 7) คุณภาพผู้เรียน มี 11 ตัวบ่งชี้ และสอดคล้องกับ เจนจบ หาญกล้า (2559) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลให้การดำเนินการประกันคุณภาพภายในตามกฎกระทรวง ของโรงเรียนเอกชนเขต

กรุงเทพมหานครประสบความสำเร็จ ผลการวิจัยพบว่า สถานภาพดำเนินการประกันคุณภาพภายในตามกฎกระทรวงของโรงเรียนเอกชนเขตกรุงเทพมหานคร การจัดทำกำหนดมาตรฐานการศึกษา มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ปัจจัยที่ส่งผลให้การดำเนินการประกันคุณภาพภายในตามกฎกระทรวงของโรงเรียนเอกชนประสบความสำเร็จ มี 6 ปัจจัย โดยเรียงลำดับความสำคัญจากมากไปน้อยดังนี้ 1) การปรับตัวขององค์กรและการริเริ่มสิ่งใหม่ 2) สภาพแวดล้อมทางสังคม 3) โครงสร้างองค์การ 4) วัฒนธรรมองค์การ 5) กระบวนการติดต่อสื่อสาร และ 6) สภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจ และ

ผลการสร้างรูปแบบการบริหารจัดการระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน ของโรงเรียนศิริราชวรวิหาร สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครสวรรค์ เขต 1 ประกอบด้วย 3 ส่วน ได้แก่ ส่วนที่ 1) ส่วนนำ ได้แก่ 1.1) หลักการและแนวคิดการพัฒนา รูปแบบ และ 1.2) วัตถุประสงค์ของรูปแบบ ส่วนที่ 2) เนื้อหาและแนวทางการดำเนินงาน ประกอบด้วย 2.1) กระบวนการดำเนินงาน และ 2.2) ผลลัพธ์ของกระบวนการฯ และส่วนที่ 3) เงื่อนไขความสำเร็จ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้วิจัยได้สังเคราะห์รูปแบบจาก องค์ประกอบเชิงประจักษ์ งานวิจัย และบริบทจริงของสถานศึกษา ทำให้รูปแบบมีความเป็นระบบ ชัดเจน และสามารถนำไปใช้ได้จริง ผลการวิจัยสอดคล้องกับงานวิจัยของนิรมล รอดโพ (2565) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครสวรรค์ตามหลัก ทฤษฎีปาณิกสูตร ผลการวิจัยพบว่า รูปแบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาที่พัฒนาขึ้น มี 3 ด้าน 9 รูปแบบ 78 กิจกรรม และสอดคล้องกับทัศนีย์ ทองสม (2561) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการส่งเสริมการศึกษาเอกชน ผลการวิจัยพบว่า รูปแบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน มีองค์ประกอบ 4 ส่วน ส่วนที่ 1 ส่วนนำ ประกอบด้วยหลักการประกันคุณภาพ ส่วนที่ 2 ระบบการประกันคุณภาพ ส่วนที่ 3 การนำรูปแบบไปใช้ และส่วนที่ 4 เงื่อนไข

ผลการทดลองใช้รูปแบบการบริหารจัดการระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนศิริราชวรวิหาร สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครสวรรค์ เขต 1 ส่งผลให้คุณภาพภายในของสถานศึกษาอยู่ในระดับยอดเยี่ยม ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนสูงขึ้น ครูและผู้บริหารมีความรู้ความเข้าใจ และการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานมากขึ้น ตลอดจนผลการพัฒนาคุณภาพการศึกษาหลังใช้รูปแบบสูงกว่าก่อนใช้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงให้เห็นว่ารูปแบบที่พัฒนาขึ้นมีประสิทธิภาพต่อการยกระดับคุณภาพการศึกษาอย่างเป็นรูปธรรม ทั้งนี้อาจเป็นเพราะรูปแบบดังกล่าวได้รับการพัฒนาอย่างเป็นระบบตามกระบวนการวิจัยและพัฒนา มีการบูรณาการหลักการประกันคุณภาพภายในเข้ากับการบริหารงานประจำของสถานศึกษา เชื่อมโยงการวางแผน การดำเนินงาน การนิเทศ ติดตาม และการนำผลการประเมินมาใช้ปรับปรุงพัฒนาอย่างต่อเนื่อง โดยใช้ข้อมูลเชิงประจักษ์เป็นฐาน และเปิดโอกาสให้ผู้บริหาร ครู และบุคลากรมีส่วนร่วมในทุกขั้นตอน ส่งผลให้เกิดวัฒนธรรมคุณภาพและการพัฒนาอย่างยั่งยืน สอดคล้องกับงานวิจัยของ มนตรา พักมงคล (2564) ได้พัฒนารูปแบบการบริหารจัดการเพื่อยกระดับการประกันคุณภาพการศึกษาภายในโรงเรียนราชานุบาล สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา น่าน เขต 1 พบว่ารูปแบบที่ประกอบด้วย 6 องค์ประกอบหลัก ได้แก่ หลักการ จุดมุ่งหมาย องค์ประกอบการพัฒนาคุณภาพ กระบวนการบริหารจัดการ 5 ขั้นตอน ผลลัพธ์ และเงื่อนไขความสำเร็จ มีความเป็นไปได้และความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ส่งผลให้สถานศึกษามีผลการประเมินตนเองอยู่ในระดับ ดีเลิศ ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและคุณลักษณะอันพึงประสงค์สูงกว่าเป้าหมายที่กำหนด ได้รับรางวัลในหลายระดับ อีกทั้งผลการประเมินคุณภาพภายนอกอยู่ในระดับดีมาก แสดงให้เห็นว่ารูปแบบการบริหารจัดการที่เป็นระบบและมีส่วนร่วมสามารถยกระดับคุณภาพสถานศึกษาได้อย่างเป็นรูปธรรม และสอดคล้องกับงานวิจัยของ สมพร สังวาระ (2563) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง รูปแบบการบริหารจัดการเพื่อพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาน้อมเกล้า ผลการวิจัยพบว่า รูปแบบการบริหารคุณภาพที่พัฒนาอย่างเป็นระบบสามารถยกระดับผลการดำเนินงานตามมาตรฐานการศึกษาได้อย่างมีนัยสำคัญ นำไปสู่ความยั่งยืนของคุณภาพการศึกษาได้

ผลประเมินรูปแบบการบริหารจัดการระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนศิริราษฎร์สามัคคี มีผลการประเมินด้านความถูกต้อง ความเหมาะสม ความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์อยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน และความพึงพอใจของผู้บริหาร ครู และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องต่อรูปแบบโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 4.58, ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.48) แสดงให้เห็นว่ารูปแบบที่พัฒนาขึ้นมีคุณภาพได้รับการยอมรับ และสามารถนำไปใช้ได้จริงตามบริบทของสถานศึกษา ทั้งนี้อาจเป็นเพราะรูปแบบดังกล่าวได้รับการพัฒนาอย่างเป็นระบบตามกระบวนการวิจัยแบบผลานวิธี มีการวิเคราะห์และสังเคราะห์เอกสาร งานวิจัย และข้อกำหนดเชิงนโยบายที่เกี่ยวข้อง ร่วมกับการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิและการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ ทำให้ได้องค์ประกอบที่ชัดเจน ครบคลุม และสอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา อีกทั้งยังเปิดโอกาสให้ผู้บริหาร ครู และบุคลากรมีส่วนร่วมในทุกขั้นตอน ส่งผลให้เกิดความเข้าใจ ความเชื่อมั่น และความพึงพอใจในระดับสูง ผลการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ ปรียา สงค์ประเสริฐ (2564) ที่ศึกษารูปแบบการพัฒนากระบวนกรประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 1 ซึ่งพบว่า รูปแบบที่เน้นกระบวนการทำงานอย่างเป็นระบบ ต่อเนื่อง และการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน ส่งผลให้ผลการประเมินความเหมาะสมของรูปแบบอยู่ในระดับมากที่สุด และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ ดำรงค์ บุญกลาง (2560) ที่พัฒนารูปแบบการบริหารคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตภาคเหนือ ซึ่งพบว่า รูปแบบที่มีองค์ประกอบชัดเจน เชื่อมโยงการบริหารกับผลลัพธ์คุณภาพการศึกษา มีความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์อยู่ในระดับมากที่สุดและสอดคล้องกับ และสอดคล้องกับ สมพร สังวาระ (2563) ที่พบว่า ความพึงพอใจของผู้บริหาร ครู ผู้ปกครอง และผู้เกี่ยวข้องต่อรูปแบบการบริหารจัดการเพื่อพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาอยู่ในระดับมากที่สุด

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. รูปแบบการบริหารจัดการระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาที่พัฒนาขึ้นสามารถนำไปใช้เป็นกรอบแนวคิดในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่สอดคล้องกับการประกันคุณภาพทั้ง 3 มาตรฐาน ได้แก่ มาตรฐานด้านคุณภาพผู้เรียน มาตรฐานด้านกระบวนการบริหารและการจัดการ และมาตรฐานด้านกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ซึ่งช่วยยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน และประสิทธิภาพการบริหารจัดการของสถานศึกษาอย่างเป็นระบบ

2. สถานศึกษาสามารถนำรูปแบบดังกล่าวไปปรับประยุกต์ใช้ร่วมกับการพัฒนาในด้านอื่น ๆ เช่น หลักสูตรสถานศึกษา การจัดการเรียนรู้เชิงรุก การนิเทศภายใน และการใช้ระบบสารสนเทศทางการศึกษา เพื่อเสริมสร้างความเชื่อมโยงระหว่างกระบวนการบริหาร กระบวนการจัดการเรียนการสอน และผลลัพธ์ด้านคุณภาพผู้เรียนให้เกิดความต่อเนื่องและยั่งยืน

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยในครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาวิจัยเรื่อง “ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของรูปแบบการบริหารจัดการระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน” เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จของรูปแบบและนำไปใช้พัฒนาให้เหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษาที่แตกต่างกัน

2. ควรศึกษาวิจัยเรื่อง “การพัฒนากระบวนการบริหารจัดการระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาเพื่อเสริมสร้างความยั่งยืนด้านคุณภาพการศึกษา” เพื่อศึกษาผลการใช้รูปแบบในระยะยาวและส่งเสริมความต่อเนื่องของการพัฒนาคุณภาพการศึกษา

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2562). แนวทางการประเมินคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน และระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานศูนย์การศึกษาพิเศษ (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- _____. (2561). กฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561. ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม 135 ตอนที่ 11ก (23 กุมภาพันธ์ 2561).
- กิตต์ดนัย แจ่มแสงทอง. (2564). รูปแบบการบริหารการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน. คุษณินพนธ์ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต. มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ.
- เจนจบ หาญกลับ. (2559). ปัจจัยที่ส่งผลให้การดำเนินการประกันคุณภาพภายในตามกฎกระทรวงของโรงเรียนเอกชนเขตกรุงเทพมหานครประสบความสำเร็จ. วิทยานิพนธ์ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต. มหาวิทยาลัยสยาม.
- จิตติมา อัครนิติพงศ์. (2561). แนวทางการพัฒนารัพยากรมนุษย์ในยุคไทยแลนด์ 4.0. วารสารวิทยาการจัดการปริทัศน์, 20(1), 14 - 78.
- จิตติพร จันทรล้อย และคณะ. (2563). แนวทางการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาโดยใช้การวิเคราะห์บริบท. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ดำรงค์ บุญกลาง. (2560). การพัฒนารูปแบบการบริหารคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตภาคเหนือ. Journal of Nakhonratchasima College, 11(2), 163 - 175.
- ทัศนีย์ ทองสม. (2561). การพัฒนารูปแบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน. วารสารบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา, 8(1), 125 - 138.
- นิรมล รอดโพ. (2565). การพัฒนารูปแบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษานครสวรรค์ตามหลักทฤษฎีปาปนิคสูตร. วารสารวิจัยวิชาการ, 5(6), 75 - 86.
- ปรียา สงค์ประเสริฐ. (2564). รูปแบบการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์ เขต 1. วารสารพุทธสังคมวิทยาปริทรรศน์, 6(3), 33 - 47.
- พิมพ์นารา เสาวนิตย์. (2562). การบริหารจัดการระบบประกันคุณภาพภายในที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพของสถานศึกษา. วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี, 8(1), 210 - 224.
- มนตรา พักมงคล. (2564). รูปแบบการบริหารจัดการเพื่อยกระดับการประกันคุณภาพการศึกษาภายในโรงเรียนราชานุบาล สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 1. วารสารสังคมศาสตร์และมานุษยวิทยาเชิงพุทธ, 6(3), 334 - 350.
- โรงเรียนศิริราษฎร์สามัคคี. (2565). แผนปฏิบัติการประจำปี 2565. นครสวรรค์: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครสวรรค์ เขต 1.
- สมพร สังวาระ. (2563). รูปแบบการบริหารจัดการเพื่อพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาน้อมเกล้า. ผลงานทางวิชาการเพื่อขอเลื่อนวิทยฐานะผู้อำนวยการเชี่ยวชาญ. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.
- สัมมา ธนธัญ. (2560). หลักทฤษฎีและปฏิบัติการบริหารการศึกษา (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพฯ: ข้าวฟ่าง.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2553). แนวทางการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.
- สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ. (2552). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม. กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.

- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2562). **มาตรฐานการศึกษาของชาติ พ.ศ. 2561**. กรุงเทพฯ: 21 เซ็นจูรี.
- สำนักทดสอบทางการศึกษา. (2561). **หลักสูตรการสัมมนาเชิงปฏิบัติการพัฒนามาตรฐานผู้ประเมินคุณภาพการศึกษาตามรูปแบบแนวทางการประเมินแนวใหม่ และกฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- อุดม อรุณราช. (2563). **องค์ประกอบการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน**. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต. มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- Habing, B. (2020). **Exploratory factor analysis**. Retrieved November 10, 2020, from <http://www.stat.sc.edu/~habing/courses/530EFA.pdf>